

บทที่ ๕

ข้อจำกัดในการบังคับกับทรัพย์สินของรัฐตามคำชี้ขาดของ อนุญาโตตุลาการภายใต้หลักกฎหมายระหว่างประเทศ

หลักทั่วไป

ประเด็นเรื่องเอกสิทธิและความคุ้มกันเหนือทรัพย์สินของรัฐจากอำนาจของศาล (ในการออกหมายบังคับคดี) ภายในของรัฐอื่นเป็นคนละประเด็นกับเอกสิทธิและความคุ้มกันจากการถูกฟ้องร้อง (Procedural Immunity) และศาลภายในของรัฐ ประกาศเขตอำนาจศาลเหนือคดี (Exercise Juris Diction) กล่าวให้เข้าใจง่าย ๆ คือ การฟ้องร้องทางแพ่งกับรัฐหรือรัฐบาลของรัฐหนึ่งในศาลภายใน (Domestic Court) ของอีกรัฐหนึ่ง และศาลของรัฐนั้นได้ประกาศเขตอำนาจศาลเหนือคดีจนศาลภายในตัดสินชี้ขาดให้รัฐหรือรัฐบาลของชาติอื่นแพ้คดี แต่การบังคับคดีเอาทรัพย์สินของรัฐอื่นเพื่อขายทอดตลาดและนำมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา เป็นอีกกรณีหนึ่งซึ่งมีหลักกฎหมาย (กฎหมายระหว่างประเทศและหรือกฎหมายภายในของรัฐ) บังคับใช้แตกต่างกัน โดยที่เรื่องหลังนี้เอกสารวิจัยนี้จะศึกษา

การที่ศาลภายในจะรับคำฟ้องที่ฟ้องคดีแพ่งกับรัฐหรือรัฐบาลของชาติอื่น ตลอดจนการยึดทรัพย์สินบังคับคดีเอาทรัพย์สินที่เป็นของรัฐอื่นเป็นปัญหากฎหมายที่ละเอียดอ่อน ทั้งกระทบกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ดังนั้น ศาลภายในจะต้องมีเหตุผลทางกฎหมายที่หนักแน่นทั้งข้อกฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศต้องมีความชัดเจนที่จะรับฟ้องดังกล่าวไว้พิจารณา และเมื่อตัดสินคดีแล้วจะมีการขออนุญาตหมายบังคับคดีเพื่อยึดอายัดทรัพย์สินต่อไป

รัฐโดยทั่วไปจะรับรองเอกสิทธิและความคุ้มกันเหนือทรัพย์สินของรัฐอื่นอย่างเด็ดขาด (Absolute Immunity) แต่แนวโน้มในระยะหลังเริ่มเปลี่ยนไป (ตั้งแต่ศตวรรษที่ ๒๑) ในทางที่เอกสิทธิและความคุ้มกันเหนือทรัพย์สินของรัฐอื่นจะไม่เด็ดขาดแต่มีข้อจำกัด (Restrictive Immunity) ทั้งนี้ ปรากฏจากคดีต่าง ๆ ในศาลภายในของรัฐต่าง ๆ และบทความทางกฎหมายที่มีอิทธิพลต่อแนวปฏิบัติของรัฐและต่างประเทศ ในที่สุดนักกฎหมายที่มีชื่อเสียงในวงการกฎหมายระหว่างประเทศส่วนใหญ่สนับสนุนทฤษฎีเอกสิทธิและความคุ้มกันแบบจำกัด (Restrictive Immunity) โดยยึดถือเส้นแบ่งระหว่างการกระทำของรัฐในทางเอกชน (Act Jure Gestioni) กับการกระทำของรัฐที่ใช้อำนาจรัฐ (Act Jure Imperii) แต่นักกฎหมายก็ยังไม่สามารถเห็นพ้องกันทั้งหมด โดยอีกฝ่ายหนึ่ง (นักกฎหมายค่ายสหภาพโซเวียต) จะสนับสนุนหลักเอกสิทธิและความคุ้มกัน

แบบเด็ดขาด (Absolute Immunity) แต่เมื่อพิจารณาจากการยกเว้นกฎหมายระหว่างประเทศของ คณะทำงาน (Special Rapporteur) ของคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ และรายงาน ของคณะกรรมการเองที่เสนอต่อสมัชชาใหญ่ (General Assembly) ต่างเสนอหลักการที่ว่า ทรัพย์สินของรัฐที่ได้ใช้หรือตั้งใจจะใช้เพื่อประโยชน์ของรัฐในการพาณิชย์การค้าขาย (Commercial use หรือ Non Governmental) จะไม่มีเอกสิทธิ์และได้รับความคุ้มกันจากการบังคับคดี ดังนี้ เงินใน บัญชีธนาคารสำหรับสถานเอกอัครราชทูตจะได้ใช้สอยเป็นเงินเดือนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของนักการทูต จะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเจ้าหน้าที่ไม่สามารถอาศัยหมายศาลยึดหรืออายัดได้

ประเด็นต่อมา เอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากการยึด อายัดทรัพย์สินของรัฐ รัฐสามารถสละ (Waive) เสียได้ ทั้งนี้โดยหลักการอันเป็นที่ยอมรับระหว่างนักกฎหมายระหว่างประเทศว่า การที่ รัฐสละเอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากอำนาจศาลของรัฐอื่นหรือยินยอมเข้าสู่กระบวนการ อนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ มิได้หมายความว่ารัฐให้ความยินยอมโดยปริยายต่อการถูกยึด อายัดทรัพย์สินของรัฐ โดยอำนาจศาลของรัฐอื่น เพราะเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเหนือทรัพย์สิน ของรัฐเป็นประเด็นกฎหมายแยกออกต่างหาก

บทบัญญัติในสนธิสัญญา

สนธิสัญญามีบทบาทสูงในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐในการดำเนินธุรกิจการค้าโดย หน่วยงานของรัฐ โดยสนธิสัญญาจะกำหนดเงื่อนไขการสละเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน กรณี กิจกรรมเชิงพาณิชย์ของรัฐ เช่น เรือขนส่งสินค้า หรือผู้โดยสารจะตกอยู่ในเขตอำนาจศาลของรัฐ เช่น อนุสัญญากรุงบรัสเซลว่าด้วยความคุ้มกันของเรือพาณิชย์ของรัฐ ค.ศ. ๑๙๒๖ (Brussee Convention for the Unification of Certain Rules Relating to the Immunity of state own Vessels of ๑๙๒๖) ซึ่งอนุสัญญานี้อนุญาตให้รัฐไม่สามารถวางสงวนใด ๆ ได้

ส่วนในระดับภูมิภาค ประเด็นเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของรัฐ ได้แก่ อนุสัญญากฎหมาย ระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล (Convention on Private International Law) หรืออนุสัญญา ยุโรปว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของรัฐ (European Convention on state Immunity)

กฎหมายระหว่างประเทศ (สนธิสัญญา - อนุสัญญา) คำพิพากษาศาลภายใน (Domestic Court) เกี่ยวกับเอกสิทธิ์ความคุ้มกันเหนือทรัพย์สินของรัฐ

๑. ร่างอนุสัญญาเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเหนือทรัพย์สินของรัฐและเหนือเขต อำนาจศาลของรัฐอื่น (Jurisdictional Immunities of state and their property

(๑๕๕๑) ของคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศสหประชาชาติ (International Law Commission (ILC))

ก่อนอื่นต้องเข้าใจว่าเมื่อเอกสารนี้ยังเป็นแค่ “ร่าง” (Draft) จึงยังไม่มีผลเป็นกฎหมาย ซึ่งในสังคมระหว่างประเทศเป็นที่เข้าใจได้ว่ากระบวนการจัดทำ “กฎหมาย” เพื่อใช้บังคับกับรัฐต่าง ๆ นั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเหมือนกระบวนการตรากฎหมายที่ใช้ภายในรัฐ (แต่ความที่กล่าวนี้อาจจะต้องทำความเข้าใจกันใหม่ เพราะปรากฏการณ์แก้ไขรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ทั้งฉบับที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อไม่นานมานี้) และใช้เวลาบางครั้งอาจจะเป็นร้อยปีด้วยซ้ำ เช่น กฎหมายทะเล ซึ่งปัจจุบันสหประชาชาติได้ยกร่างมาเกือบร้อยปีแล้ว อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นเพียง “ร่าง” กฎหมายแต่กระบวนการยกร่างกฎหมายระหว่างประเทศจะเกิดจากการรวบรวมทางปฏิบัติของรัฐบาล คำพิพากษาของศาลภายในของรัฐต่าง ๆ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ กฎหมายภายในของรัฐต่าง ๆ บทความของนักกฎหมายที่มีชื่อเสียงมาประมวลจัดทำขึ้นเป็นเอกสาร และขณะที่ยังไม่มี การประกาศสถานะความเป็นกฎหมายอย่างเป็นทางการ ก็ไม่มีอะไรห้ามที่รัฐต่าง ๆ จะนำร่างกฎหมายไปยึดถือและเป็นแนวทางในการปฏิบัติตาม ศาลภายในของรัฐต่าง ๆ อาจนำร่างกฎหมายไปประกอบการพิจารณาตัดสินคดี จนท้ายที่สุดเอกสารชิ้นนี้อาจก่อรูปกลายเป็นกฎหมายจารีตประเพณี (Customary) ได้ งานวิจัยชิ้นนี้จึงให้น้ำหนักแก่ร่างอนุสัญญานี้เป็นพิเศษโดยจะเริ่มจาก มาตรา ๑๘ (Article ๑๘) และมาตรา ๑๙ (Article ๑๙) ซึ่งเกี่ยวกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเหนือทรัพย์สินของรัฐ (State Immunity from measures of constraint)

Article ๑๘

๑. No measures of constraint, such as attachment, arrest and execution, against property of a State may be taken in connection with a proceeding before a court of another State unless and except to the extent that:

- (a) the State has expressly consented to the taking of such measure as indicted
 - (i) by international agreement;
 - (ii) by an arbitration agreement or in a written contract; or
 - (iii) by a declaration before the court or by a written communication after a dispute between the parties has arisen;
- (b) the State has allocated or earmarked property for the satisfaction of the claim which is the object of that proceeding; or

(c) The property is specifically in use or intended for use by the State for other than government - commercial purposes and is in the territory of the State of the forum and has a connection with the claim which is the object of the proceeding or with the agency or instrumentality against which the proceeding was directed.

๒. Consent to the exercise of jurisdiction under article ๑ shall not imply consent to the taking of measures of constraint under paragraph ๑, for which separate consent shall be necessary.

Article ๑๕

๑. The following categories, in particular, of property of a State shall not be considered as property specifically in use or intended for use by the State for other than government non – commercial purposes under paragraph ๑ (c) of article ๑๘:

๑.๑ property, including any bank account, which is used or intended for use for the purposes of the diplomatic mission of the State or its consular posts, special missions, missions to international organizations, or delegations to organs of international organizations or to international conferences;

๑.๒ property of a military character or used or intended for use for military purposes;

๑.๓ property of the central bank or other monetary authority of the State;

๑.๔ property forming part of the cultural heritage of the State or part of its archives and not placed or intended to be placed on sale;

๑.๕ property forming part of an exhibition of objects of scientific, cultural or historical interest and not placed or intended to be placed on sale.

๒. Paragraph ๑ is without prejudice to paragraph ๑ (a) and (b) of article ๑๘

ข้อสังเกต

๑. ดังอย่างที่กล่าวไว้ตอนต้นว่า เอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากเขตอำนาจศาล (jurisdiction) นั้นแยกพิจารณาเป็นกรณีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเหนือทรัพย์สินของรัฐ ซึ่งมาตรา ๑๘ ชี้ไว้ชัดเจนว่า กรณีหลังนี้ต้องพิจารณาเมื่อผ่านพ้นเรื่องเขตอำนาจศาล (ของรัฐ) อื่นมาแล้ว คือ แม้รัฐ

จะแพ้คดีแต่การจะบังคับยึดทรัพย์สินของรัฐอื่นโดยศาลภายในที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ต้องพิจารณาต่อไปว่าเมื่อปรากฏชัดแจ้งว่าทรัพย์สินนั้นเป็นของรัฐอื่นหมายยึด อาศัย ที่ผู้ชนะคดีร้องขอจะสามารถใช้บังคับเอาทรัพย์สินนั้นได้หรือไม่ ซึ่งต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๘ นี้

๒. โดยสรุปมาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ยึด หรืออายัดทรัพย์สิน หรือบังคับคดีในรูปแบบใด ๆ เอากับทรัพย์สินของรัฐอื่นซึ่งมิได้ใช้ในเชิงพาณิชย์ซึ่งตั้ง (Locate) อยู่ในเขตอำนาจของศาลอีกรัฐหนึ่ง เว้นแต่รัฐเจ้าของทรัพย์สินนั้นจะแสดงออกโดยชัดแจ้งจากข้อตกลงระหว่างประเทศ ในข้อตกลงอนุญาโตตุลาการหรือการประกาศแจ้งยอมรับมาตรการบังคับคดีของศาลภายใน ส่วนตัวทรัพย์สินที่จะถูกบังคับคดีนั้นรัฐเจ้าของทรัพย์สินอาจติดเครื่องหมายให้เป็นทรัพย์สินที่ถูกยึด อาศัยได้ หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือเจตนาใช้ในทางพาณิชย์

๓. เป็นข้อสนับสนุนของผู้วิจัยที่ว่า อนุสัญญากรุงนิวยอร์กว่าด้วยการยอมรับและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ (Convention on the recognition and enforcement of foreign arbitral awards ๑๙๕๘) ซึ่งบริษัท Walter Bau ใช้เป็นฐานในการยึดทรัพย์สินบังคับคดี เอากับทรัพย์สินของประเทศไทยไม่ได้ถูกออกแบบ (Design) ให้ใช้กับทรัพย์สินของรัฐ ดังจะเห็นได้จากรัฐบาลไทยไม่เคยมีข้อตกลงหรือมีสัญญายินยอมให้ให้อนุญาโตตุลาการระงับข้อพิพาทใด ๆ กับบริษัท Walter Bau เลย (หากแต่มีข้อตกลงอนุญาโตตุลาการที่กรมทางหลวงมีกับบริษัท คอนเมืองโทลเวย์ ผู้รับสัมปทาน โดยที่กรมทางหลวงเป็นเพียงหน่วยงานของรัฐ (Agency) หนึ่งของประเทศไทยเท่านั้น เป็นผลให้การใช้ Article V ๑ (a) ของรัฐบาลไทย เพื่อปฏิเสธไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ (set aside) ต้องตกเป็นหมิ่นไปทันที และผลจากการที่รัฐบาลไทยถูกบังคับเอาทรัพย์สินของรัฐในคดี Walter Bau โดยอาศัยอนุสัญญานี้ ทำให้รัฐบาลไทยอาจถูกปิดปากมิให้ยกเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเหนือทรัพย์สินของรัฐขึ้นต่อสู้กับศาลภายในของรัฐอื่นที่ทรัพย์สินของรัฐตั้งอยู่เพราะศาลดังกล่าวอาจพิจารณาว่า เมื่อรัฐกับเอกชนคู่พิพาทมีข้อตกลงระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ (Arbitration agreement) แล้วมีผลเท่ากับรัฐได้แสดงเจตนาสละ (Waive) เอกสิทธิ์และความคุ้มกันเหนือทรัพย์สิน ซึ่งในที่นี้หากจะพิจารณาว่าการมีข้อตกลงให้ระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการระหว่างกันเกิดมีผลเท่ากับสละ (Waive) การบังคับคดีเหนือทรัพย์สินของรัฐก็ต้องหมายความว่าทรัพย์สินของกรมทางหลวงเท่านั้นที่อาจถูกยึดทรัพย์สินได้

๔. สำหรับมาตรา ๑๙ (Article ๑๙) เป็นการกำหนดให้ชัดเจนว่าทรัพย์สินประเภทใดของรัฐที่รัฐไม่ได้ใช้เพื่อการพาณิชย์ จึงไม่ตกอยู่ในข่ายถูกบังคับคดี หากแต่การใช้เพื่อถาวรของรัฐบาลโดยแท้ เช่น เงินในบัญชีธนาคารที่ใช้สำหรับภารกิจทางการทูต ทรัพย์สินที่ใช้ในทางการทหาร เช่น รถถัง ปืนใหญ่ เครื่องบินรบ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย มาตรา ๑๓๐๔ ใช้คำว่า อาวุธยุทโธปกรณ์) เงินกองทุนของธนาคารชาติ ทรัพย์สินที่เป็นมรดกของชาติ หรือวัฒนธรรม

ชาติ เป็นต้น การกำหนดประเภททรัพย์สินที่ห้ามปิดอายัดไว้เช่นนี้ก็เพื่อความชัดเจนโดยไม่ต้องอาศัยการตีความให้เกิดปัญหา

๒. ตัวอย่างคำพิพากษาของศาลภายใน (Domestic Court)

คำพิพากษาในคดี Alcom Ltd V. Republic Columbia ศาลอุทธรณ์อังกฤษ (House of Lord) วินิจฉัยกรณี Section ๑๓ (๔) ของ State Immunity Act ๑๙๗๘ (พ.ร.บ. เอกสิทธิและความคุ้มกันของรัฐ พ.ศ. ๑๙๗๘) ซึ่งบัญญัติว่า

Subsection ๒ (b) above does not prevent the issue of any process in respect of property which is for the time being in use or intended for use for commercial purposes but in case of not falling within section ๑๐ above, this subsection applies to property of a State party to the European convention on the State immunity only if

(a) The process is for enforcing a judgment which is final within the meaning of section ๑๘ (b) and the state have made a declaration under article ๒๔ of the convention or

(b) The process is for enforcing an arbitration award

ข้อเท็จจริง

โจทก์ที่ชนะคดีในศาลอังกฤษร้องขอคำสั่งอายัดเงินในบัญชีของสถานทูตโคลัมเบียในจำนวนที่พอจะชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ ซึ่งสถานทูตอ้างว่าเป็นเงินที่ใช้ในการบริหารงานประจำวันของสถานทูตและเอกอัครราชทูตยืนยันต่อศาลว่าไม่ใช่เงินที่มีวัตถุประสงค์ในการพาณิชย์ (Non Commercial activity) ประเด็นที่ House of Lord ต้องชี้ขาดคือ

๑. เงินฝากในบัญชีธนาคารซึ่งจำเลยมีสิทธิเรียกร้องต่อธนาคารนั้นเป็น “ทรัพย์สิน” (Property) ในความหมายของ พ.ร.บ. เอกสิทธิและความคุ้มกัน ค.ศ. ๑๙๗๘ มาตรา ๑๓ (๔) หรือไม่

๒. หากฟังว่าเงินในบัญชีเป็นทรัพย์สิน ๆ นั้น ตั้งใจจะใช้ในลักษณะพาณิชย์หรือไม่ ซึ่งประเด็นสองนี้จำเลยมีหน้าที่พิสูจน์ว่าเงินดังกล่าวที่จะถูกอายัดนั้นมีวัตถุประสงค์ในการใช้อย่างไร

House of Lord วินิจฉัยว่า เงินในบัญชีธนาคารถือเป็นทรัพย์สินตามมาตรา ๑๓ (๔) กำหนดไว้ และเมื่อเอกอัครราชทูตในฐานะผู้แทนรัฐยืนยันว่าเป็นทรัพย์สินที่มีได้มีวัตถุประสงค์

ในทางพาณิชย์ หากแต่ใช้เพื่อการบริหารจัดการงานของสถานทูตประจำวัน จึงส่งยกคำร้องขอ
อายัดเงินของโจทก์เสีย

บทที่ ๖

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ประเทศไทยจำเป็นต้องศึกษามาตรการป้องกันทรัพย์สินของรัฐในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

๑. ยุทธวิธีในการต่อสู้ชั้นอนุญาโตตุลาการ เช่น การปฏิเสธอำนาจของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศว่าไม่มีเขตอำนาจเหนือรัฐ เพราะรัฐบาลไม่เคยมีสัญญาอนุญาโตตุลาการผูกพันกับเอกชน

๒. ทบทวนเงื่อนไขในสนธิสัญญาร่วมลงทุน (BIT) ที่ให้สิทธิเอกชนใช้กลไกอนุญาโตตุลาการฟ้องรัฐบาลไทยได้โดยตรง

๓. ในชั้นบังคับคดีวางแผนทางการต่อสู้คดีในศาลภายในรัฐอื่นว่า อนุสัญญากรุงนิวยอร์กว่าด้วยการรับรองและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศไม่สามารถใช้กับทรัพย์สินของรัฐได้ เพราะอนุสัญญาดังกล่าวบังคับได้เฉพาะกับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างเอกชนพิพาทกับเอกชนที่ไม่ใช่รัฐ เท่านั้น

๔. กำหนดเงื่อนไขในสัญญาสัมปทานที่บริษัทผู้รับสัมปทานมีผู้ถือหุ้นข้างน้อยสัญชาติอื่นนอกเหนือจากสัญญาไทย ต้องยอมรับเงื่อนไขการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการที่กำหนดในสัญญาเท่านั้น หากมีค่าเสียหายใด ๆ ก็ขอที่จะฟ้องร้องไล่เบี้ยเอากับผู้ถือหุ้นข้างมากและบริษัทที่ตนเองถือหุ้นเอง โดยที่ละสิทธิในการใช้อนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศที่เกิดจากสนธิสัญญาร่วมลงทุน (BIT) เพื่อฟ้องรัฐบาลไทย

๕. การกำหนดตัวอนุญาโตตุลาการควรพิจารณาจากคนที่มีพื้นฐานความรู้ทางกฎหมายระหว่างประเทศ (Public International Law)

๖. ทบทวนเงื่อนไขในสนธิสัญญาร่วมลงทุน (BIT) โดยแก้ไขให้การคุ้มครองการลงทุนตามสนธิสัญญา หมายถึง การลงทุนโดยตรง (Direct Investment) เท่านั้น และต้องไม่รวมถึงการลงทุนทางอ้อมโดยผ่านการถือหุ้นที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เช่น ต่ำกว่ายี่สิบห้าเปอร์เซ็นต์ จะถือว่าเป็นการลงทุนที่ไม่อยู่ในความหมายของการลงทุนที่จะได้รับการคุ้มครองโดย BIT เป็นต้น

๗. รัฐบาลไทยควรสัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยการระงับข้อพิพาทการลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชนสัญชาติของรัฐอื่น (Convention on the settlement of Investment Disputes Between states and Nationals of other states (๑๙๖๕)) ICID ซึ่งรัฐบาลไทยได้ลงนามผูกพันไว้แล้ว อนุสัญญา ICID ได้ถูกออกแบบมาเพื่อระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชนต่างชาติซึ่งเป็นผู้ลงทุนโดยตรง (Foreign Direct Investment หรือ FDI) ในขณะที่สนธิสัญญาคุ้มครองการลงทุน

(Bilateral Investment Treaties หรือ BIT) ที่ไทยลงนามผูกพันไว้กับประเทศต่าง ๆ นั้น ไม่มีความชัดเจนว่าเป็นการคุ้มครองการลงทุนของเอกชนจากรัฐคู่ภาคีในการลงทุนทางตรง (FDI) เท่านั้น หรือครอบคลุมถึงการลงทุนทางอ้อม (Indirect Investment) เช่น การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้วย ส่วนอนุสัญญา ICID มีความชัดเจนว่าเป็นการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชนที่เป็นการลงทุนโดยตรง และเป็นคู่สัญญากับรัฐโดยตรง การใช้กลไกการระงับข้อพิพาทของ ICID จะทำให้รัฐไม่ต้องเสี่ยงกับการถูกผู้ถือหุ้นต่างชาติซึ่งอาจจะถือครองหุ้นเพียงหนึ่งหุ้นอาศัยสนธิสัญญาคุ้มครองการลงทุนอื่นฟ้องอนุญาโตตุลาการ เช่นดั่งคดี Walter Bau